

Tredje roten, tomt 61

Kvarteret Domprosten

Åttonde roten 1637–47

Kyrkogatans norra sida

Nionde roten 1648–57v

Fjärde roten 1657h–70

Tomas Hunter skräddare

1637, 1639, 1641, 1643–47: 3 mtl, 1638, 1642: 4 mtl, 1640: 2 mtl

1648–55 3 mantal 1656: 2.4, 1657: 1.2 (IV), 1657h: 1.2 1658: 3, 1659–61: 2, änkan 1662: 1–63 (begr. 22.3.1663)

Den skotska släkten Hunter är en av de allra äldsta i Göteborg men sammanhanget mellan de olika namnbärarna är svår att utreda. Den tidigast förekommande är skräddaren *Tomas Hunter*, gift 1624 med Elsebe Aberbacke, död 1667 och begr. 17.4. Tomas Hunter omtalas 1635 som diakon i tyska kyrkan och 1661 som ålderman i skräddareämbetet. Han var vittne såväl när Wilhelm Hunters dotter Mezeri döpte sin dotter Maria Elisabeth 1656 som när tyske klockaren *Albrecht Hunter* (född 1625, död 1696) döpte sin dotter Catharina 1657.

Såväl Tomas som Wilhelm Hunter förekom i Göteborgs äldsta mantalslängd 1637. Tomas i åttonde roten fram t.o.m. 1647. Den 9.5.1639 fick en *Robert Hunter* böta 40 d smt för att utan att vara borgare ha bedrivit handel i Göteborg. Han står i mantalslängderna 1641–44. Han gifte sig 2.1.1640 i Christine förs. med *Mezeri* (el. *Metta*) *Morra* (omg. 13.8.1660 med *Robert Beetz*, troiligen felskrivning för *Bretz el Britz*, som 1666–67 bodde i rote 16).

Gbg RR 1636–08–23: “Uff Thomas Huntern anhalten ist Lijloff Stidden von dem Magistrat angefohlen worden, den platz zwischen gedachten Huntern och Collinth Valleij, weile selbig der Stadt zukumpt an der Strassen freisetzen zu lassen.”

25.8.1646 nämnes Tomas Hunter tillsammans med *Hans Möller* som förmyndare för *Carl Bocks* barn.

Hans Carneij (Carnegie), skotte, “invånare i Nylöse”, i Gbg omtalad 3.61. Se Nylöse tänkeböcker om följande saker: köpt salt i Holland s 533 (omtalas 27.7.1619), köp- och leveranstvist 552, 553, 556 (då omtalas bl.a. skeppslanker, kläde, knapholt, sill, styvson). Ingår förlikning i gäldmål och arvsvist 568–69, som gällde räakenskap i handel och arv mellan H C och *Tomas Styfuertz*, bl.a. hade Hans Carneij arv hos sig på Tomas Styfuertz hustrus och hennes broders vägnar: Tomas Styfuert frikändes 5.2.1621 från Hans Carneijs krav på att Tomas S. efter påstått löfte skulle återbetala, vad Hans Carneij bekostat på sin styvdotters bröllopskost, gäldmål 575, överlåter fordran åt de fattiga 579: samma sida omtalas, att Tomas Styfvers svåger hette Hans. Hans Carneij ålagd återställa tunnor 685, anmäler en dansk köpman för olaga handel 585, ålagd betala gäld 590. Hans Carneij var tidigare verksam vid Lilla Edet. Bodde rote 4 1639–1645. Enligt yrkesregistret handlade han med “trävaror, salt och kläde”. 1646–48 omtalas han i rote 10. Han avled före 2.3.1648 (levde 21 febr. samma år).

En *Christina Carneij* gifte sig 1.1.1639 i Kristine med *Conradt Walleij*. Hans Carneij den äldres svärson var Collin Falleij (densamme som Conradt Walleij?) Se Björn Helmfrid: Norrköpings historia sid. 499 ff. "Hans Carneij sein frouwenmoder" begr. 25.2.1639, Hans Carneij son begr. 28.10.1648. Det fanns både Hans Carneij d.ä och den yngre.

Stadsskulden Hans Larsson anklagade vid rådhusrätten den 4.4.1644 Hans Carneij och *Anders Krämer* för slagsmål och mot varandra utgjutne skällsord på offentlig gata på Nye bron vid *Gert Peterssons* hus föregående måndag. Anders Krämer hade då först slagit Hans Carneij över huvudet med ett spanskt rör han hade i handen. Därefter lopp Carneij och tog en sten, som han kastade efter Anders Krämer. Sedan sprang han in i sitt hus, tog där sin Sicam eller dögen (enl. Nylöse tänkebok daggierd, daggert = dolk) och då, när han kom tillbaka såg Anders Krämer stå på gatan, så drog han ut sin dagen och följde efter Krämer efter (utöver) bron till *Nils Månssons änkas* hus, då Krämer grep efter en sten och kastade efter Carneij. Emellertid kom *stadstjänaren Lars* och ryckte dagen ur händerna på Carneij. Hans Carneij åberopade sig på sina vittnen. Han hade först med ohövlige ord överfallits av Krämer i Kreugers hus och sedan med hugg på armen. *Alexander Jung* berättade, att Anders Krämer först överfallit Carneij på bron och sagt: "Du lättfärdige skälm, står Du här" och därmed slog han honom med sitt rör över huvudet. Då skilde Alexander Jung dem åt. Sedan visste han inte mer om vad som passerat. – Parterna förelades 100 d smt vite, om de under det nu beslutade uppskovet med ord eller gärningar överföll varandra.

Gode män hade funnit att *Henrik Kreuger* var skyldig Carneij 86½ rdr på sin till honom Anno 1635 på 200 rdr givna obligation. Carneij begärde nu också ränta på grund av "försittat opehåld och skada", trots att ränta ej var utlovad. På grund av att Kreuger så länge använt pengarna till sin nytta förbättrades summan i KR den 23.8.1644 med Kreugers medgivande till 150 rdr.

Henrik Kreuger fordrade i kämnärsrätten den 21.5.1645 Hans Carneij på 6¾ rdr för böcker och annat. Carneij förnekade alldeles skulden. – I kämnärsrätten behandlades den 18 juli värderingen av de sågbräder, som Hans Carneij skulle ha i betalning av Henrik Kreuger.

Den 3.3.1645 komparerade Hans Carneij inför rådhusrätten och begärde betalning för de bräder som genom exekution hade fränkänts honom år 1637. Han påstod, att dessa bräder hade fränrövats honom, vilken grova beskyllning Rådet befallde skulle noteras.

Den 21.5.1645 KR: Hindrich Krüger mot Hans Carneij, som han fordrade på 6¾ rdr för böcker och annat. Carneij förnekade alldeles skulden. – I kämnärsrätten behandlades den 18 juli värderingen av de sågbräder, som Hans Carneij skulle ha i betalning av Henrik Krüger.

Den 21.10.1645 angrep Hans Carneij rådhusrätten både med "spotskhet och förakt" sedan han fordrat exekution för att få slut på saken mellan honom och Henrik Kreuger ("Hendricum Crueger"). Carneij hade sagt "haffwer i ähn giordt Rätt, det förstå i bäst sielffwa, Gud weet det, ja, i skolen haffwa tack, andre förstå wäll noget" med annat mera, som han ropade överljutt och pockade på. Skulden ålades av Rätten att lagligen citera och anklaga Carneij så för denna som vad Carneij före detta hade tillfogat rätten "calumnia". Under tiden skulle Carneij tagas i förvar i gisslekammaren.

Eftersom skulden själv var opasslig, inlade han den 23 oktober s.å. genom Nils Höök sitt klagomål mot Hans Carneij angående de injurier, smädeord och sidovördnad, som Carneij åtskilliga resor riktat mot Rätten. Carneij tillfrågades, om han hade någonting att beskylla någon i Rådet för, vilket han förnekade.

Rådhusrätten fällde den 6 nov s.å. följande dom: "Ehuru Rätten nogsampt hade skäl och orsak på det högsta att skärpa straffet på Carneij för de mångfaldiga injurier, smädeord, spott och förakt, som han några åtskilliga resor haver Magistraten här å sittande Rådet förolämpat. För hans ålderdoms skull hade man försökt överse i hopp om förbättring, men eftersom ingen sådan infann sig utan han med fast mer calumnier emot Rådet fortfor. Altså warder han androm sådana sine förmäns och Magistratens (förolämpare) till exempel och varnagel under 150 d smt böter sakfällt."

Den 8.12.1647 begärde Hans Carneij, att *Jon Ersson* och *Erik Börsson* skulle betala en obligation på 40 rdr för en båt, som de hade utgivit den 12.3.1638. De hade lovat betala en för båda och båda för en. *Jon Ersson* sade sig ha betalt sin del men dömdes att omgående betala resten. När *Jon Eriksson* den 10 december krävde, att *Erik Börsson* skulle betala sin halvpart i båten, sade denne, att han betalt litet på skulden. Resten ville han först likvidera med Hans Carneij och sedan med *Jon Eriksson*.

Underrätten utsåg den 10.12.1647 gode männen *Alexander Jung* och *Hans Börsson* att förlika Hans Carneij och *Jacob Merser*.

Den 28.1.1648 förordnades gode männen *Hans Börsson* och *Adam Herwegh* att förlika stridiga räkningar mellan hustru *Anna Mikael Jönsson* och Hans Carneij.

Den 4–5.2.1648 ingav *Frans Barker* en av kämnärsrätten anbefalld kontraräkning mot Carneij, varav framgick att det dem emellan fanns någon differens på 80 skeppund stångjärn, som Barker föregav vågboken skulle visa vara inslutet i den förra räkningen. Den 2 mars samma år förordnade rådhusrätten på *Collin Falleis* anhållan genom *Kilian Treutiger*, *Hans Möller* och *Jacob Merser* tillika med notarien *Peder Haraldsson* till att överse och inventera sal Hans Carneijs efterlåtna gods och egendom. Burggreven tillfrågade den 21.2.1648 på *presidenten Petri Canuti* begäran på rådhusrättens vägnar skulden, om han av president Canutius hade befallts att uttaga en kista ur Hans Carneijs hus, innan Hans Carneij hade talat med honom om saken. Det hade gått till så här enligt skulden: Hans Carneij hade på gatan kommit till skulden och sagt: Vill Herr President Canutio icke låta sin kos taga den kistan, som jag förärade honom, "beder honom at han henne taghe låther dy iag är utflytter af mitt hus, som iag hafver försålt och stäär kistan där efter mig". Vilket skulden hade förständigat president Canutio, varefter presidenten sände efter kistan. "Annars hade han alldeles inte hört om kistan, förrän Hans Carneij tilltalade honom om den på gatan."

På *Collin Falleis* anhållan genom *Kilian Treutiger* förordnade rådhusrätten den 2.3.1648 Hans Möller och *Jacob Merser* tillika med notarien *Peder Haraldsson* till att överse och inventera sal Hans Carneijs efterlåtna gods och egendom.

På barnens anhållande bestämde rådhusrätten den 20.7.1648, att Hans Carneijs änkas saker skulle nedsättas hos en god man och hon själv efter nödtorft underhållas därav, eftersom man fann, att änkan var så beskaffad, att hon själv inte kunde förestå sina saker.

Collin Falleij vände sig den 19.7.1648 på sina egna och sina medarvingars sal Hans Carneijs efterlåtna änka och barns vägnar mot *Frans Barker*. Han inlade de av rätten den 16.2.1648 förordnade gode männens likvidation och utspråk på sal Hans Carneijs med *Frans Barker* stridiga räkningar samt en extraherad räkning ur stadens vågbok. Enligt *Frans Barker* hade unge Hans Carneij i vågen levererat honom en post järn, som skulle tillhöra honom *Frans Barker* själv och som var införd i Hans Carneijs och hans sons namn i vågboken.

Christoffer skräddare

1637–41

Assmund Timming Tenngjutare enl yrkesreg. 1639: 2 mtl

(Tidigare i rote 6)

Jesper Jesper Pål (Paal)

1637–38: 2 mtl

Jesper Pål (Pal, Pale) bodde på varierande adresser t.o.m. 1651. Längsta tiden bodde han från 1642 i rote 28. Från hans tid här i roten härstammar följande excerpter från överrätten:

1636–08–18 “Jesper Pale hat eine Supplication übergeben belangende den Platz, daruff er wohnt. Begehrende, dass die Herren wollen resolviren, ob Er selbige solle behalten, oder ob eine Strasse aldo solle gemacht werden.

Uff Jesper Palen heut dato übergebene Supplication belangende seinen Platz, da Er Jetzo uff wohnt, haben Herren Praesidenten och Rath Erich Siggesson, Casper Meyer und Andreas Amunsson verordnet, selbige Platz, was es vor eine gelegenheit damit hat, zu besichtigen.

Gbg RR 16–08–22 Uff Jesper Palen d 18 dieses übergebene Supplication belangend seinen Platz daruff Er wohnt, wird selbiges bis des H. Burggraffen und H. Praesidenten Jacob Hoijern heimkunft, weillen Ihnen darumb bewusst, ausgestellt. Inmitler zeit soll Jesper Pale Thomas Huntern ungemolestiret lassen.” Se Börge Färgeman och Marith Skräkz ang. Jasper Påls hustrus släkt.

Bengt Andersson (skrädder) smålänning

1648: 4 mtl, 1649, 1653: 3 mtl, 1650–52, 1654–55 2 mtl

1656:–20 1657v:1 (IV), 1657h:- 26 1658: 3, 1659–1661: 2 änkan 1662: 1, 1668–68

Till denna plats i nionde roten inflyttade *Bengt Smålänning* – delade han gård med Tomas Hunter skraddare?

Gymnasielektorerna hade givit Bengt Andersson skraddare fullmakt att infordra deras salarium uti spannmål. Eftersom han enligt deras mening hade handlat med spannmålen mot ingånget kontrakt, begärde de vid rådhusrätten den 14.7.1651 sin rätt. Bengt Andersson skraddare erkände att han hade varit deras utskickade och sade att hans *skrivare Joen Persson* (Anders-?) hade varit honom till stor skada. Han erbjöd sig att vilja betala lektorerna allt vad han kom till korta med.

Rätten utsåg *Olrigh Steinkamp*, *Hans Jöransson* och *Söfring Nilsson* att likvidera parternas räkningar.

Rådhusrätten har den 25.9.1651 låtit instämma *Joen Persson*, Bengt Andersson skraddares skrivare, för rätten och han förklarade sig som följer på lektorernas ed:

1) Att Bengt Andersson strök var skeppa uti utmålet (uppmätandet) Fogden Trolle bid (bjöd?) 4 rdr tunnan om han kunde få spannmålen mätt med samma mål som den var inmätt med.

2) att Bengt bortgav 5 tunnor spannmål

3) I Markryd erhöll han 2 dukater för övermål.

4) Att han hade uppskrivit spannmålen i fyra socknar men i den femte hade Bengt förbjudit honom det, och själv uppskrivit den på en sticka som han hade stuckit (förvarat?) hos sig.

Bengt Andersson pålades att framvisa uttagslängden nästkommande rättegångsdag.

Sven (Sveno) Bullenius fullmäktig av *Lectoribus Gymnasij* vände sig mot *Bengt Andersson skräddare* den 4 och 8.3.1652 samt 20.5.1652 i rådhusrätten i en tvist om i deras salarium ingående spannmål, som Bengt Andersson enligt fullmakt var anförtrodd att infordra i Småland. Rätten bestämde, att Bengt Andersson skulle vara skyldig att efter av rätten förordnade gode mäns utspråk (bedömning) erlagga resterande rest på kapitalet $43 \frac{5}{6}$ tunna spannmål. Bengt Andersson hade med åtskilliga vittnesskrifter överbevisats om att spannmålen i Sunnerbo härad hade upptagits med Bengts egna mått. Den hade utlämnats struken och försålts med råge ("öfvermåhlet") vilket belöpte sig på 692 tunnor och $1\frac{1}{4}$ skäppa. Därför skulle Bengt vara förpliktad att efter Hennes Kungl. Maj:ts ordinantz riksdagsbeslut och bruket över hela riket att svara till kapporna eller övermålet.

Beträffande skadeståndet som lektorerna pretenderade på för att spannmålen mot deras order fördes till Tranemo, där en del blev fördärvad och en del såldes för ringare pris än i Småland, befann rätten, att eftersom Bengt Andersson ställt nöjaktig borgen för sig och spannmålen frantogs honom (togs honom utur händerna), så att han inte själv fick disponera över den och sälja den, så frikändes han från denna lektorernas pretention.

Vad lönen beträffar som Bengt Andersson fordrade för sitt arbete, så förblev det därvid, att han skulle erhålla 50 tunnor, som han enligt kontrakt hade att få av den spannmål, som han i Sunnermo och Västbo härad hade uppburit på lektorernas vägnar

Joen Persson skräddare fordrade 30.7.1652 liksom den 19.10.1651 $6\frac{1}{2}$ rdr i skrivarlön som tillerkänts honom efter skriftlig förlikning för sin resa med Bengt Andersson skräddare till Småland för att där inkräva gymnasielektorernas spannmål och föra den till dessa. Vidare fordrade han 3 rdr för en mössa. Bengt skräddare invände (genom sin hustru och *Joen Arfweds*) att Joen Persson inte var kapabel att förrätta sitt åtagna skrivareämbete utan han hade måst söka andra skrivares hjälp. Bengt kunde därför inte betala honom någon skrivarlön. Mössan hade Joen Persson förärat honom.

Rätten bestämde, att Bengt skräddare skulle återlämna mössan till Joen Persson i så gott skick, som han erhöll den eller också betala dess värde. Och därmed lät Joen skräddare falla sin pretention på $6\frac{1}{2}$ resterande skrivarlön. Rätten bestämde 14.7.1652: Alldenstund Joen skräddares tvenne inställda vittnen *Bengt Joensson skräddares* och *Joen Andersson skräddares* vittnesmål om skällsord, varmed Joen Persson hade besvärat sig ha för några dagar tidigare ha blivit antastad av Bengt Andersson skräddare icke alldeles överensstämma och Bengt Andersson skräddare här inför rätten uppenbarligen bekänner, att han inte visste annat om Joen Persson än ära och gott ansåg rätten deras tvist bilagd med varning till båda parter att allvarligare straff drabbar den som bryter freden.

Joen Persson skräddare dömdes i underrätten 16.10.1652 under 40 m smt penningböter efter det 10 Cap K B S L honom och androm till varnagel för att han igenom sin i överrätten inlagda skrift hade kvalt ("qualt" denna rättens dom den sistlidna 14 juli mellan honom och Bengt Andersson skräddare och dessutom sökt att kära å dom mellan här för rätten den 7 juli behandlade förlikning.

Den 7.7.1653 skulle på Kungl. Maj:ts befallnings skrivelse saken åter upptagas mellan gymnasielektorerna och Bengt Andersson skräddare, då lektorernas fullmäktige med jakande besvarade rådhusrättens fråga om spannmålen var inlevererad, innan Bengt hade kommit till Småland. Det uppgavs den 11 juli, att saken hade remitterats hit av "Hennes Kungl. Maj:ts, vår aldernådigste

Drottning att på nytt skärskodas och affdömmas” angående de kappor eller övermål, som borde utgöras av Sunnerbo och Västbo härader “kiörkie- och herbergestione” i Småland för 1650.

Eftersom det bevisades genom en attest, given av *Nicolaus Collini, And. Megalini, Nicolaus Jonae, Johannes Lynxcei, Erland Paukini* och *Benedictus Magnus*, att kyrkotionden i bemälte härader hade intagits med sitt rätta övermål, som 1648 bestämts genom riksdagsbeslut och svaret Bengt Andersson på nytt efter given dom den 20 maj Anno 1652 hade förskaffat sig bevis på att han inte (“ey”) hade varit närvarande, när detta kyrkotionde intogs, och därjämte betygades under härads- såväl som åtskilliga kyrkoherdars insegel och händer, att bemälte Bengt Andersson icke hade uppburit några kappor eller övermål vid tiondenas utlevering. Dy frikändes han från samma övermålsrestitution. Emedan det lag likmätigt var att “hvar wårdar husom, som han haffwer låås och nyckel åth” så förvisades gymnasieläktorerna med skäl att söka deras “fylna” hos dem, som det vederborde och som hade haft spannmålen under händer.

Mårten Pedersson skräddare anklagades den 2.11.1659 av skräddarna Tomas Hunter och Bengt smålänning för något bönhaseriarbete.

Bengt Andersson skräddare var död 3.9.1666, då hans änka Anna Jönsdotter (begr.14.3.1678) krävdes av *Jacob Erlandsson* (1677 omtalad som avliden borgmästare i Kungsbacka, änka *Maria Steinkamp*) genom sin måg *Johan Rising*. Rising, som själv detta år skrev överrättens protokoll, begärde, att den obligation Jacobs bror *Peder Erlandsson* fått av sal Bengt smålänning måtte in-tecknas i “stadsens” protokoll. Genom stadsbudet lät Bengt smålänningens änka veta, att hon inte ville samtycka till in-teckningen, eftersom hon hade andra medel att betala Peder Erlandsson med än sin gård.

Eftersom domen om denna skuld på 100 rdr hade vunnit laga kraft tillät rätten den 16.9.1667, att betalningen utmättes först av “Bengt Anderssons efterleverskas löse och hvar den icke tillräcker af hennes fasta ägendom och Erlandssons Broders underpant. Hwartill Peter Lübke och Björn Andersson såsom mätesmän förordnas”.

Sven Olofsson Gryta skräddare

1669–81, död i aug. 1698, änka Marin Björnsdotter

och Gunne skräddare 1672–73

Sven Olofsson skräddare finns inte upptagen i Gustavi tomtöreslängder men däremot på den på Riksarkivet förvarade förteckningen över Göteborgs husägare och mantal, där han 1676 tillskri-ves en tomt mellan Erik Flint sjötullsbesökare och Anders hattmakare.

Hans skicklighet som tillskärare kan ifrågasättas. 31.7.1672 vände sig *linvävaren Anders Sören-son* mot honom för att han utan nödtvång hade “förskurit och förhutlat ett par böxer” och talade om “böxernes förstycande”. Enligt skräddareämbetet skulle Sven Olofsson för de många små “rimplingarne där insatte” förskaffa 1/2 aln kläde och sedan betala förorsakade utgifter. Detta hade inte Sven Skräddare velat efterkomma. Han fann sig inte “uti samma klädnings förskärande brötzig”.

I justitieprotokollet för 1712 (s. 892) lämnas en del fakta om skräddaren Sven Olofssons familj. Dottern *Anna*, som var gift med *skräddaren Jacob Giesko*, ville tillträda sitt arv efter halvbrodern *Olof Svensson*, som hade varit gesäll i Hamburg, när man fick sista livstecknet från honom sjut-ton år tidigare. Fadern hade den 8.8.1679 avvittrat sina tre barn i första äktenskapet med vardera 45 rdr i moderarv: Dessa var *Bengt*, som avlidit i Stockholm 1694, *Olof* och *Catharina*. Att

skräddaren döpt sin äldste son till Bengt talar för att han övertagit gården som måg. Med senare hustrun *Marin Biörnsdotter* hade han barnen *Annika*, *Catharina* och *Berendt*. *Marin Biörnsdotter*, som efterlevde *Sven Gryta*, var styvdotter till *Christopher Persson* och dotter till dennes hustru *Ingeborg Gunnarsdotter* (Gbg bou 1700:31).

Den 14.5.1696 omtalas, att

bokbindaren mäster Tyris Hasselgren

(burskap 3.1.1695) hade för 300 rdr courant köpt hälften av skräddaren *Sven Olufssons* hus och gård på Kyrkogatan, som vid uppbudet den 28.2.1698 (AIIa:1) sades ligga mellan mäster *Philip Andersson* i väster och mäster *Daniel Thilisch* i öster. Den 20.6.1698 berättas, att skräddaren *Sven Olofsson Gryta* (död i augusti 1698) hade köpt gård på Kyrkogatan under *Ekeskogen* av *Jonas Eriksson* bakom *källaremästare Christopher Gutermilchs*. Köparen av gård 3.61 bokbindaren *Tyris Larsson Hasselgren* förvaltade skräddarens barns arv. Han var död enligt justitieprotokollet 1717 (s. 372).

Tyris Hasselgrens änka *Agneta Deber* drev 1717 verksamheten vidare med hjälp av *gesällen Röhnbom*. Husen (1715 värderade till 600 d smt) brann 1721 liksom nästan alla gårdar i andra kvarteret. Tomten var ödetomt ännu 1745. Den sades 1734 vara handelsmannen *Hans Linds* ödetomt. Den inropades av guldsmeden *Fernlöf* 1735 på offentlig auktion till kreditorernas betalande. Sedan såldes den till handelsman *Philip Otterdahl*.

Skomakaren mäster Mikael Deber

lät den 7.12.1747 första gången uppbjuda en då mera bebyggd tomt belägen på Kyrkogatan mellan hattmakaren *Graffs* obebyggda tomt å östra och guldsmeden *Fernlöfs* å västra sidan, som hade tillhört *Debers* faster bokbindare *Hasselgrens* nu avlidna änka *Agneta Deber*. Handelsmannen *Philip Otterdahl* hade avstått gården till *Deber* som bördeman för 102 d smt enligt rådhusrättens den 20.6.1747 hållna protokoll. Den 15.2.1748 sökte *soldaten Olof Kiersell* å sin hustrus *Anna Catharina Hasselgrens* vägnar visa sig vara närmare i börd men misslyckades att beröva *Deber* gården. Den 7.2.1750 sökte *Mikael Deber* fastebrev på denna gård.

Mikael Deber inropade dessutom den 19,20 och 22.2.1750 genom *smeden Gabriel Hörnberg perukmakaren Johan Sahlbergs* gård 3.66. *Mikael Deber* och hans hustru *Sara Melander* sålde den gården 5.8.1754 till *järnhandlaren Anders Essberg*.

1750 omtalas skomakareänkan *Catarina Deber* som ägare av 3.61 men *Mikael Deber* själv svarar för tomtöret för gården 1753, då han hade *gesällen Anders Österling* och *läregossen Jacob Nyman*. 1759 hade han tre *gesäller: Elias Östergren, Nils Isberg, Jöns Lang* och *läregossen Hans Jonsson*. I skomakare *Mikael Debers* gård bodde 1755 *Carl Deber*, första frihetsåret.

Gården övertogs genom köpekontrakt för 266 rdr 16 skill specie den 1.7.1782 av mågen klen-smeden *Johan Johansson Strättenberg*. Enligt kontraktet skulle *Debers* änka *Sara Melander* fritt och utan hyra i sin livstid få bebo och nyttja ett rum åt gatan, ett dito åt gården samt kök i undre våningen samt kök i undre våningen av detta hus samt nödigt vedrum. Enligt förskrivning 23.4.1789 var han vid konkursen 6.4.1691 fortfarande skyldig svärmodern *Sara Deber* 70 rdr som rest på köpeskillingen på det "assurerade" huset, som 1790 kallas hans kreditorers hus och sades ligga på hörnet av Kyrkogatan och tvärgatorna mellan handelsmannen *Henry Greig* å ena och skräddaren mäster *Hans Södergren* å andra sidan. *Strettenberg* förklarade sitt ansträngda ekonomiska läge med att han hade för sin näring måst inköpa en dyr fastighet, som han måste under-

kasta dyra reparationer. Den fasta egendomen hade fallit långt under sitt forna värde. Alexander Norman berättade sig ha anstrukt fönsterlufterna med grå oljefärg och huset utvändigt åt gatan samt planket och kurarna över med röd och grå oljefärg. – Strettenberg, son till *smeden Johan Strettenberg d.ä.*, hade brodern *bataljonsfältskären Jacob Strettenberg*.

Gården utropades den 31.8.1790 med uppslagssumman 1 000 rdr specie och inropades av

klensmeden Sven Bostedt

för 833:16 rdr specie (5 000 d smt)

Pastejbagaren Georg Menn,

född 1767, död 6.6.1826, uppbjöd 3.61 den 4.2.1799. Han ägde enligt bouppteckningen (och Berg II:7–8, 280) grundmurade tvåvånings stenhuset med tomtnumret 3.61, Kyrkogatan, värt 6 500 rdr bco. Han hade 10.10.1794 gift sig med Greta Lovisa Höijer, född 1766, död 7.1.1823.

Senare uppbud av 3.61

spiegelfabrikör Carl Michaeli   30.8.1830

spiegelfabrikör Johan Fredrik Michaeli   14.11.1853, 6.8.1855 och 28.2.1859.